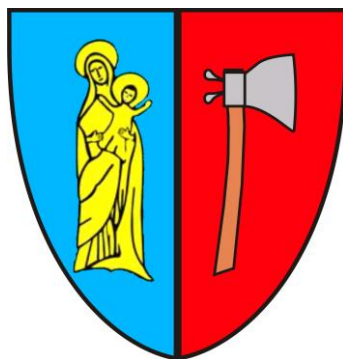

Plan Odnowy Miejscowości

KALISKA I MICHARZEWO
2023 – 2030

Kaliska i Micharzewo 2024 r.

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI	
1.	Położenie miejscowości	4
2.	Historia miejscowości	5
3.	Tabela nr 1: Liczba ludności miejscowości Kaliska i Michorzewo	6
4.	Gospodarka	7
5.	Pomoc socjalna	8
6.	Ochrona zdrowia	9
7.	Oświata	9
8.	Kapitał społeczny	9
9.	Zrealizowane inwestycje	12
10.	Tabela nr 2: Diagnoza aktualnej sytuacji miejscowości Kaliska i Michorzewo	11
III.	INWENTARYZACJA ZASOBÓW	
1.	Zasoby przyrodnicze, obiekty i tereny	13
2.	Infrastruktura techniczna	14
3.	Tabela nr 3: Inwentaryzacja zasobów miejscowości Kaliska i Michorzewo	15
IV.	OBSZAR O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA MIESZKAŃCÓW	17
V.	OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI	
	Tabela nr 4: analiza silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń	19
	Tabela nr 5: wizja stanu docelowego miejscowości Kaliska i Michorzewo	20
VI.	PLAN RZECZOWO – FINANSOWY	22
	Tabela nr 6: Plan rzeczowo finansowy	22
VII.	KALISKA I MICHARZEWO W OBIEKTYWIE	23
VIII.	ZAKOŃCZENIE	26

I WSTĘP

Przez odnowę wsi należy rozumieć zaplanowany i realizowany przez wiejską wspólnotę proces rozwoju opierający się na lokalnych zasobach i wykorzystujący zewnętrzne wsparcie. Niniejszy Plan określa najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla odnowy swojej miejscowości. Działania te pomogą mieszkańcom rozwiązać problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane sobie cele.

Idea odnowy wsi ma na celu wspieranie przemian na obszarach wiejskich dokonywanych przez społeczność lokalną, a stworzenie infrastruktury plenerowo-rekreacyjnej ma służyć jak największej liczbie mieszkańców dzięki czemu wieś odzyska swoją atrakcyjność stając się miejscem spotkań, wspólnego wypoczynku, kultywowania tradycji, obyczajów zapewniając jej mieszkańcom wyższą jakość życia. Plan odnowy jest więc planem o charakterze strategicznym, w którym działania podejmowane przez mieszkańców przy finansowym i organizacyjnym wsparciu Gminy Wągrowiec mają doprowadzić do trwałej poprawy miejscowych warunków życia.

W dniu 6 maja 2013 r. zebranie wiejskie Sołectwa Kaliska podjęło Uchwałę Nr 1/2013 w sprawie przystąpienia przez sołectwo Kaliska do programu „Wielkopolska Odnowa Wsi”. Powołana została Grupa Odnowy, której liderem został Pan Wiesław Idczak.

W dniu 22.05.2023 roku na zebraniu wiejskim podjęta została uchwała o sporządzeniu Planu Odnowy Miejscowości Kaliska i Micharzewo (Zebrania Wiejskiego Sołectwa Kaliska w sprawie przystąpienia do opracowania Planu Odnowy Miejscowości Kaliska i Micharzewo). W tworzeniu planu lidera wspierał pracownik Urzędu Gminy w Wągrowcu.

Plan Odnowy Miejscowości Kaliska i Micharzewo obejmuje swoim zasięgiem również wchodzące w skład Sołectwa Kaliska - Micharzewo. Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą fotografii stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju oraz przedsięwzięcia wraz z szacunkowym kosztem i okresem realizacji, uwzględniając głównie modernizację i wyposażenie obiektów pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe.

Plan Odnowy Miejscowości jest planem otwartym, który będzie aktualizowany w zależności od potrzeb i uwarunkowań finansowych. Mieszkańcom zostały rozdane ankiety,

w których zdiagnozowali aktualną sytuację miejscowości oraz przedstawili swoją wizję i oczekiwania dotyczące wyglądu wsi w przyszłości.

W trakcie tworzenia planu grupa konsultowała się z Wójtem Gminy, w celu poszerzenia kontekstu prac, uwzględnienia i skonfrontowania w tworzonej planie zamiarów gminy oraz potrzeb w zakresie rozwoju miejscowości.

Pozyskane informacje stały się bazą do opracowania niniejszego dokumentu. Dzięki nim scharakteryzowano obecny stan miejscowości oraz wypracowano główne założenia i kierunki rozwoju.

Dokument ten został przyjęty na zebraniu wiejskim w dniu 18.07.2024 roku, a następnie zatwierdzony przez Radę Gminy Wągrowiec, na sesji która odbyła się w dniu roku w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Kaliska i Micharzewo.

II CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

1. Położenie miejscowości

Miejscowość **Kaliska** położona jest w województwie wielkopolskim, w powiecie wągrowieckim, Gminie Wągrowiec. Sołectwo Kaliska to jedno z 43 sołectw Gminy Wągrowiec. Położone jest w pobliżu lasu oraz jeziora Rgielskiego. Obejmuje ono obszar o powierzchni **3,20 km²**. Kaliska graniczą od północy z Bukowcem, od południowego-wschodu z Rgielskiem, od wschodu z Tarnowem Pałuckim, od zachodu z Wągrowcem.

Według Krajowego Rejestru Urzędowego Podziału Terytorialnego Kraju w skład sołectwa Kaliska wchodzi miejscowość Micharzewo. Również geodezyjnie Micharzewo jest przypisane obrębowi Kaliska. W związku z powyższym niniejszy Plan Odnowy Miejscowości obejmuje ***Kaliska i Micharzewo***.

Micharzewo wchodzi w skład Gminy Wągrowiec powiatu wągrowieckiego i województwa wielkopolskiego. Micharzewo leży na północnym wschodzie, ok. 5 km od Wągrowca. Micharzewo od północy graniczy z Bukowcem, od południowego zachodu z Kaliskami, od wschodu z Tarnowem Pałuckim.

Kaliska i Micharzewo na mapie Gminy Wągrowiec i części Powiatu Wągrowieckiego

Wielkopolska na mapie Polski

Odległości do innych ważnych i ośrodków administracyjnych, edukacyjnych i historycznych oraz szlaków turystycznych:

KALISKA

- **4 km** od Wągrowca
- **64 km** do Poznania.
- **40 km** od Biskupina, najstarszej w Polsce zrekonstruowanej osady kultury łużyckiej
- **78 km** Rezerwat Archeologiczny – Gród Piastowski w Gieczu
- **45 km** od Małego Skansenu Ostrów Lednicki, Lednicki, Dziekanowice

MICHARZEWO

- **6 km** od Wągrowca
- **66 km** do Poznania
- **42 km** od Biskupina, najstarszej w Polsce zrekonstruowanej osady kultury łużyckiej.
- **82 km** od Rezerwatu Archeologicznego- Gród Piastowski w Gieczu
- **47 km** od Małego Skansenu Ostrów Lednicki, Dziekanowice

2. Historia miejscowości

Kaliska powstały na obszarze Durowa, kiedyś stanowiły własność cystersów. Po 1830 r. zostały przyjęte przez rząd pruski i włączone do domeny w Wągrowcu. W roku 1864 wieś powiększyła swój obszar, gdyż zamieszkiwało ją 87 mieszkańców, w 22 domach, w tym 9 prywatnych. Ilość domostw i mieszkańców zmieniała się. W 1921 r. wieś zamieszkiwało 126 osób, a w 1926 r. -109 osób, w tym 6 osób stanowili Niemcy. We wsi znajdowała się szkoła oraz 14 gospodarstw. W okresie międzywojennym właścicielami gospodarstwa rolnego w Kaliskach zostali Klawińscy z Morakówka. Ich syn Franciszek interesował się twórczością ludową. Wykonywał wyroby z wikliny (koszyki), przedmioty z gałązek brzozy (miotły), kapelusze ze słomy, rzeźbione ptaszki oraz koponki do wyrabiania chleba. Na początku lat 90-tych XX wieku część wsi włączono do Wągrowca. Kolejne włączenie części wsi do Wągrowca nastąpiło 1 stycznia 1998 r. i taki stan miejscowości istnieje do dzisiaj.

Micharzewo - leży przy trasie Wągrowiec - Bydgoszcz. Pierwsza wzmianka o tej miejscowości pojawia się w 1370 r. wówczas występuje nazwa Mancharzewo, Mankarzon, Myecharzewo, a dopiero w 1577 r. pojawia się nazwa używana do dziś - Micharzewo. W roku 1520 Micharzewo należało w całości do kościoła parafialnego w Łeknie. Micharzewo - majątek duchowieństwa zamieszkiwało w 1864 roku 66 osób w 10 domach, w tym 5 prywatnych. W 1910 roku Micharzewo obejmowało obszar 213,53 ha z czego 179,02 ha stanowiła rola, 8,12 ha łąki, 21,90 ha pastwiska oraz 4,50 ha nieużytki. Na przestrzeni lat liczba gospodarstw i ludności zmieniała się. 1 lipca 1950 roku w Micharzewie utworzono Państwowe Gospodarstwo Rolne, podległe pod Zespół Jankowo. Po 1956 roku było samodzielnym Przedsiębiorstwem PGR w Wągrowcu, a 1 lipca 1969 roku powstało Przedsiębiorstwo PGR Żelice, z siedzibą PGR w Wągrowcu, ul. Wyzwolenia 54. Micharzewo było już Zakładem Rolnym. W roku 1973 Zakład Micharzewo przeszedł do Przedsiębiorstwa PGR Niemczyn, w roku 1992 Micharzewo przejęła Agencja Rolna Skarbu Państwa w Bydgoszczy, a w 1993 roku Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa w Pile. 1 lutego 1993 roku w wyniku przetargu ten teren w dzierżawę przejęła Spółka Cywilna Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo - Handlowe Olech Twaróg „Farma Micharzewo”. Była tu rozwijana hodowla koni oraz trzody chlewnej. W roku 1996 Gospodarstwo Rolne przeszło w ręce prywatne. Gospodarstwo Micharzewo łącznie z dzierżawami obejmuje obszar 280 ha. PGR zbudowało we wsi 4 czworaki oraz 3 bloki mieszkalne.

Obecnie funkcję sołtysa pełni Pan Krzysztof Olech.

3. Liczba ludności

Liczba mieszkańców Kalisk i Micharzewa według stanu na dzień **31.08.2023r.** wynosiła **354** osób, w tym: **165 kobiet i 189 mężczyzn**. Dzieci i młodzież do 17 roku życia stanowią niecałe 27,12% wszystkich mieszkańców, osoby w wieku produkcyjnym 59,32%, a 13,56% to osoby powyżej 60 i 65 roku życia.

Struktura wiekowa ludności została przedstawiona w Tabeli nr 1

Wiek	Kaliska		Micharzewo		Razem
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	
do 17 lat	15	20	30	31	96
18 – 59 lat kobiety	44	x	51	x	95
18 – 64 lat mężczyźni	x	51	x	64	115
powyżej 60 lat kobiety	7	x	18	x	25
powyżej 65 lat mężczyźni	x	7	x	16	23
Ogółem	144		210		354

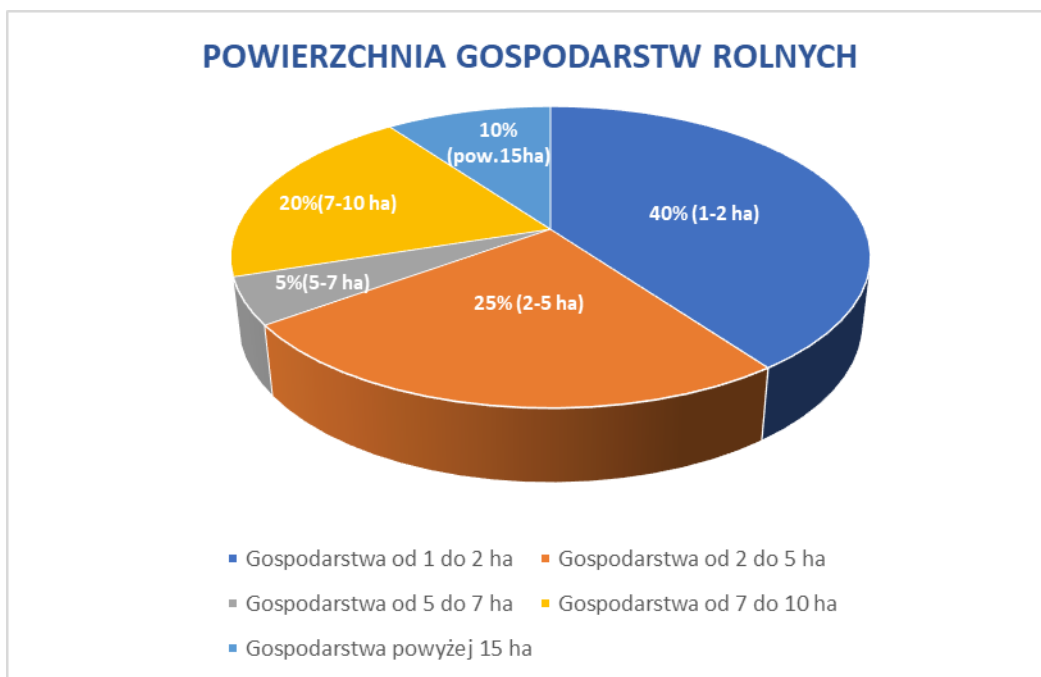
Tabela nr 1. Liczba ludności miejscowości Kaliska i Micharzewo

4. Gospodarka

Rolnictwo w Kaliskach i Micharzewie oparte jest na indywidualnych gospodarstwach rolnych. W sołectwie Kaliska funkcjonuje 20 gospodarstw, a 10 % z nich to gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha.

Strukturę gospodarstw przedstawia poniższy wykres.

Gospodarstwa od 1 do 2 ha – ilość gospodarstw	8
Gospodarstwa od 2 do 5 ha – ilość gospodarstw	5
Gospodarstwa od 5 do 7 ha – ilość gospodarstw	1
Gospodarstwa od 7 do 10 ha – ilość gospodarstw	4
Gospodarstwa od 10 do 15 ha – ilość gospodarstw	0
Gospodarstwa powyżej 15 ha – ilość gospodarstw	2

Zakłady pracy w Kaliskach i Micharzewie

W Kaliskach i Micharzewie brak jest większych zakładów pracy. Na terenie miejscowości Kaliska funkcjonuje 15 jednoosobowych działalności natomiast w Micharzewie funkcjonują 3. Kaliska i Micharzewo nie posiadają jednostki straży pożarnej, poczty oraz szkoły.

Mieszkańcy znajdują zatrudnienie w firmach prywatnych i przedsiębiorstwach poza miejscem zamieszkania, bądź też sami prowadzą działalność gospodarczą. Mieszkańcy dojeżdżają do pracy do Wągrowca, Murowanej Gośliny oraz Poznania.

Według stanu na dzień 31.05.2024 r.: w Kaliskach prowadzone są następujące działalności gospodarcze :

• Firma AB TRANS	• Firma AUTO SERWIS
• Firma ACTIVE SPORT	• Firma MAWIK
• Firma AR-CI Company	• Firma MJ NIERUCHOMOŚCI
• Firma BB-BUD	• Firma Projektowanie dróg
• Firma DANBUD	• ,nadzory, kosztorysy
• Firma AB TRANS	• Firma HANDLOWA "TEXAS"
• Firma Usługowo-Handlowa Kujawa	• Firma VENART EWA HERMANN
• Firma AUTO-HANDEL-TRANSPORT	• Firma WOOD-DOM

**Według stanu na dzień 31.05.2024 r. w Micharzewie prowadzone są następujące
działalności gospodarcze:**

- FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA "OPALTRANS"
- PRYWATNA PRAKTYKA LEKARSKA Andrzej Olech
- Firma Wood-Matt

5. Pomoc socjalna

Zgodnie z informacją otrzymaną z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wągrowcu, na terenie sołectwa Kaliska, Micharzewo w 2024 r. udzielono pomocy w następującym zakresie:

ZAKRES POMOCY SPOŁECZNEJ

- asystent rodziny –	1 rodzina;
- dożywianie dziecka w szkole w ramach; programu „Posiłek w szkole i w domu” -	1 rodzina;
-specjalny zasiłek celowy –	1 rodzina;

ZAKRES ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

- świadczenia pielęgnacyjne –	3 osoby;
- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami -	7 osób;
- zasiłek pielęgnacyjny –	7 osób;
- świadczenie z funduszu alimentacyjnego-	1 osoba;
- dodatek osłonowy –	15 rodzin.

6. Ochrona zdrowia

Kaliska i Micharzewo ze względu na bliskość miasta Wągrowca nie posiadają własnego Ośrodka Zdrowia. Mieszkańcy korzystają przeważnie z pomocy lekarzy rodzinnych przyjmujących w Ośrodkach Zdrowia i Przychodniach w Wągrowcu. Świadczeń zdrowotnych w warunkach zamkniętych udziela Szpital Powiatowy w Wągrowcu lub specjalistyczne szpitale w Poznaniu oraz Pile. W Micharzewie znajduje się prywatny gabinet Indywidualna Praktyka Dentystyczna.

7. Oświata

Dzieci i młodzież szkolna uczęszcza:

- ❖ Z miejscowości Kaliska do Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Wągrowcu
- ❖ Z miejscowości Micharzewo do Zespołu Szkolno - Przedszkolnego w Łeknie.
- ❖ Ważną grupą mieszkańców są najmłodsze dzieci w wieku przedszkolnym – to im Gmina Wągrowiec musi zapewnić miejsce w przedszkolach.

Położenie **Kalisk** oraz **Micharzewa**, w tym dobrze skoordynowany system dowożenia dzieci ułatwia dostęp do placówek oświatowych. Starsza młodzież szkolna kształci się w szkołach ponadpodstawowych w powiecie wągrowieckim – począwszy od liceów ogólnokształcących, przez licea profilowane, technika i szkoły zawodowe. Po uzyskaniu matury młodzi mieszkańcy Kalisk i Micharzewa mogą kontynuować naukę na wybranych kierunkach studiów w Wągrowcu lub oddalonych o ok. 70 km Poznaniu, Bydgoszczy lub Gnieźna.

8. Kapitał społeczny

W Kaliskach oraz Micharzewie przez długi okres czasu mieszkańcy nie wykazywali aktywności społecznej. Nie funkcjonowały i żadne organizacje, stowarzyszenia, brak jest jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Zainteresowani osiągnięciami sąsiednich miejscowości mieszkańcy Kalisk oraz Micharzewa zaczęli podejmować inicjatywy na rzecz integracji.

Od 2013 roku organizują Dzień Dziecka, podczas którego zapewniają dzieciom mnóstwo bezpłatnych atrakcji, m.in. gry, zabawy, wspólne ognisko. W 2014 roku dla dzieci zorganizowany został wyjazd nad morze. Sołectwo Kaliska w roku 2013 przystąpiło do programu Wielkopolska Odnowy Wsi. Budzące się inicjatywy zostały zauważone przez Wójta Gminy Wągrowiec, który na podsumowaniu 2014 roku, które odbyło się w Grylewie wyróżnił sołectwo Kaliska, za największy krok w integracji mieszkańców na przestrzeni kilkunastu lat.

W październiku 2015 został oddany do użytku projekt pn.: „ZAGOSPODAROWANIE TERENU – CENTRUM WSI MICHARZEWO” realizowany w ramach konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś” współfinansowany przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego.

W ramach zadania wykonano zagospodarowanie terenu na powierzchni 1115 m² w tym: boisko do streetball'a wraz z ogrodzeniem, plac zabaw składający się z karuzeli, dwóch bujaków sprężynowych, zestawu sprawnościowego oraz urządzeń fitness.

W 2022 r. oddano do użytku Ośrodek Edukacji Ekologicznej oraz ścieżkę edukacyjną, projekt pn.: „Budowa ośrodków edukacji ekologicznej wraz z budową i rozbudową ścieżek edukacyjnych oraz prowadzeniem kampanii edukacyjno-ekologicznych na terenie Gminy Wągrowiec”. Również w 2022 roku z inicjatywy zaangażowanych mieszanek powstało Koło Gospodyń Wiejskich Micharzewo. Powstanie Koła oraz budowa Ośrodka spowodowało większą dostępność mieszkańców Kalisk i Micharzewa do dóbr kultury oraz podniesienie standardu organizowanych imprez. Świetlica stała się obecnie wizytówką wsi, a dzięki jej funkcjonowaniu mieszkańcy mogą spotykać się wspólnie, organizować różnego rodzaju uroczystości i imprezy integrujące społeczność. Prowadzone są działania w postaci kampanii edukacyjno-ekologicznych, a także pikniki ekologiczne: Eko rodzina - Eko dom - Eko gmina o tematyce: czyste powietrze, gospodarka odpadami, odnawialne źródła energii, ochrona zasobów wody. Zajęcia te skierowane są dla dzieci w wieku przedszkolnym, szkolnym oraz dla całych rodzin. Kampanie realizowano przede wszystkim w formie bezpośredniej, poprzez prezentacje, pogadanki, gry i zabawy z dziećmi. Koło Gospodyń Wiejskich wystawia swoje stoisko na różnego rodzaju iwentach i imprezach organizowanych przez Gminę Wągrowiec oraz Gminny Ośrodek Kultury w Łeknie.

Zrealizowane inwestycje bez wątpienia przyczynią się do jeszcze większej aktywności mieszkańców.

Dzień Kobiet

Dzień Dziecka

Dzień dziecka

Dzień dziecka

Hotel dla owadów

Dożynki 2019

Kampanie edukacyjno-ekologiczne

9. Zrealizowane inwestycje

L.P.	ROK	NAZWA INWETSJCJI	OPIS ZADANIA	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	KOSZT
1	2015	„Zagospodarowanie terenu – centrum wsi Micharzewo”	W ramach zadania wykonano boisko do streetballa, ogrodzenie boiska, doposażenie placu zabaw w 4 nowe drewniane elementy oraz siłownię zewnętrzną z dwoma urządzeniami fitness (biegacz z orbitrekiem i wyciąg górny z wyciskaniem). W ramach wolontariatu mieszkańcy wykonali szereg prac ziemnych, wnieśli wkład rzeczowy i sprzęt.	Środki na wykonanie zadania: - Dotacja Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego - budżetu Gminy Wągrowiec - Wkład własny mieszkańców	Całkowita wartość projektu: 95 274,94 zł Dotacja UMWW: 30 000,00 zł Wkład finansowy gminy: 57 866,76 zł Wkład własny mieszkańców: 7 408,18 zł w tym praca: 6 749,25 zł sprzęt: 50,50 zł materiały: 608,43 zł

2.	2020	Budowa oświetlenia na terenie Gminy Wągrowiec:	Budowa oświetlenia na terenie Gminy Wągrowiec: Kaliska 1 szt., Micharzewo 2 szt.	Środki budżetu Gminy Wągrowiec	Wartość zadania: 21 817,95 zł
3.	2022	Budowa Ośrodka Edukacji Ekologicznej wraz ze Ścieżką Edukacyjną zrealizowana przez Gminę Wągrowiec jako projekt pn.: „Budowa ośrodków edukacji ekologicznej wraz z budową i rozbudową ścieżek edukacyjnych oraz prowadzeniem kampanii edukacyjno-ekologicznych na terenie Gminy Wągrowiec”	Budowa ośrodka edukacji ekologicznej w miejscowości Micharzewo. Wykonano również utwardzenie kostką betonową, wykonano oświetlenie zewnętrzne poprzez zamontowanie lamp solarnych w ilości 6 szt.. W ramach zadania zakupiono dwa stojaki na rowery oraz Ścieżka edukacyjna w miejscowości Micharzewo, w zakresie której zostały zamontowane następujące urządzenia: - przyrząd edukacyjny typu hotel dla owadów, - drewniana gra edukacyjna z obracanymi elementami z dwoma ławkami typu rośliny łąkowe, - drewniana gra edukacyjna z obracanymi elementami typu gady i płazy, rośliny miododajne, - drewniana gra edukacyjna z obracanymi elementami typu zioła polne, owady pożyteczne, - przyrząd edukacyjny – ścieżka z poręczą typu rozpoznawanie przez zmysły, - przyrząd edukacyjny typu drewniany zegar słoneczny z tablicą informacyjną, - gra terenowa typu wyścig po wiedzę, - kosz na odpady trzysegmentowy, - 3 ławostoly edukacyjne.	Środki na wykonanie zadania: • Projekt współfinansowany został z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Osi Priorytetowej 4: Środowisko, Działania 4.5. Ochrona przyrody, Poddziałania 4.5.4. Edukacja ekologiczna, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Projekt otrzymał również dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 dla Gmin i Powiatów. • budżetu Gminy Wągrowiec	Wartość zadania: • Budowa Ośrodka Edukacji Ekologicznej w miejscowości Micharzewo Całkowita wartość projektu: 949 406,25 zł Dofinansowanie: 832 120,00 zł • Budowa ścieżki edukacyjnej w miejscowości Micharzewo Całkowita wartość projektu: 98 861,25 zł Dofinansowanie: 98 156,50 zł

10. Diagnoza aktualnej sytuacji miejscowości Kaliska i Micharzewo na podstawie ankiet

Tabela nr 2:

Analiza zasobów miejscowości. Jacy jesteście? Jaka jest nasza wieś?	
Co ją wyróżnia?	Położenie na terenie nizinnym wśród pól uprawnych, łąk i w niewielkiej odległości od lasów i jeziora. Mieszkańcy pomimo podziału nie boją się nowych wyzwań, chcą się rozwijać i zmieniać wizerunek swojej wsi na lepsze. W Micharzewie znajduje się nowoczesny plac zabaw, boisko streetball oraz budynek Ośrodek Edukacji Ekologicznej wraz z ścieżką edukacyjną.
Jakie pełni funkcje?	1. Spełnia funkcję mieszkaniową , 2. Spełnia funkcję rolniczą, 3. Spełnia funkcję gospodarczą.
Kim są mieszkańcy?	Mieszkańcy to rolnicy, którzy zajmują się uprawą pól, osoby pracujące poza miejscem zamieszkania (Wągrowiec, Murowana Goślina, Poznań i okolice) w żaden sposób nie związane z pracą w gospodarstwie. Część mieszkańców Kalisk i Micharzewa stanowią emeryci, renciści, osoby bezrobotne oraz dzieci. Spośród mieszkańców: 27,12% stanowią dzieci i młodzież do lat 17, 59,32% stanowią osoby w wieku produkcyjnym, 13,56% stanowią osoby powyżej 60 i 65 roku życia.
Co daje utrzymanie?	Źródłem utrzymania jest praca we własnym gospodarstwie rolnym, własna działalność gospodarcza oraz praca w różnego rodzaju zakładach pracy znajdujących się poza nią - w Wągrowcu, Poznaniu, Murowanej Goślinie i okolicach. Część mieszkańców żyje z rent i emerytur oraz z dzierżawy gruntów.
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	Mieszkańcy zorganizowani są na poziomie sołectwa podstawowej komórki- Sołtys i Rada Sołecka. Od 2014 w Kaliskach działa Grupa Odnowy Wsi. We wrześniu 2022 r. zarejestrowane zostało Koło Gospodyń Wiejskich Micharzewo.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	Problemy pojawiające się na terenie wsi rozwiązywane są przez Sołtysa, Radę Sołecką wspólnie z mieszkańcami. W przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów w tym gronie są one zgłaszane do Urzędu Gminy. Ponadto co najmniej raz w roku, a zawsze według potrzeb mieszkańców jest zwoływane zebranie wiejskie, na którym mieszkańcy mają bezpośrednią możliwość zadawania pytań oraz postulowania nurtujących ich spraw Wójtowi Gminy oraz innym zaproszonym gościom.
Jak wygląda nasza wieś?	O wizerunek naszej wsi w znacznej mierze dbają sami mieszkańcy i Gmina Wągrowiec. Kaliska położone są przy skrzyżowaniu dróg wojewódzkich nr 241 i nr 251 w niewielkiej odległości od Wągrowca. Micharzewo natomiast jest oddalone od Wągrowca o 5 km. Stan chodnika w Micharzewie wymaga

	remontu, również droga nie jest w najlepszym stanie. Brakuje ścieżki rowerowej łączącej Kaliska i Micharzewo.
Jakie tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	Mieszkańcy raz do roku organizują dzieciom Dzień Dziecka. Prężnie działające Koło Gospodyń Wiejskich. Uroczystość „Dzień Dziecka”. Dożynki gminne oraz dożynki kościelne. Kulturowanie tradycji religijnych ,tradycja kolędowania.
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	Mieszkańcy sołectwa Kaliska mieszkają w indywidualnych jednorodzinnych budynkach mieszkalnych. W Micharzewie Państwowe Gospodarstwo Rolne na przełomie lat 70-80 ubiegłego wieku wybudowało cztery tzw. czworaki i trzy bloki mieszkalne, pozostałe to zabudowa zagrodowa oraz jednorodzinna z budynkami gospodarczymi. Wszyscy mieszkańcy wsi przywiązują dużą wagę do utrzymania czystości i porządku, w związku z czym większość obejść i mieszkań jest estetyczna i zadbane.
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Ze względu na brak zakładów przemysłowych, środowisko jest czyste i nieskażone – tradycyjny obraz polskiej wsi. Większość mieszkańców prowadzi selektywną zbiórkę odpadów komunalnych. Na terenie wsi funkcjonuje sieć kanalizacji sanitarnej.
Jakie jest rolnictwo?	W sołectwie Kaliska jest 24 gospodarstwa rolne. Ich struktura jest różnorodna. Funkcjonują gospodarstwa małe, średnie i duże.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	Autobusy Miejskiego Zakładu Komunikacji z Wągrowca (co wynika z porozumienia między Gminą Wągrowiec i miastem Wągrowiec) oraz autobus szkolny.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Mieszkańcy jeden raz w roku organizują Dzień Dziecka. W nowo wybudowanym Ośrodku Edukacji Ekologicznej odbywają się zajęcia edukacyjno – sportowe. Dzieci korzystają z obecnego placu zabaw. Świetlica wiejska, boisko, nowy plac zabaw oraz siłownia fitness – zorganizowane miejsce rekreacji – powiększyło ofertę dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych .

Źródło: Analiza zebranych ankiet.

III INWENTARYZACJA ZASOBÓW

Analizę zasobów przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji i opracowań zgromadzonych i udostępnionych przez Urząd Gminy w Wągrowcu.

Zasoby miejscowości to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszary, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu, czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Przy analizie zasobów wzięto pod uwagę następujące ich kategorie: środowisko przyrodnicze, środowisko kulturowe, obiekty i tereny, ludzi, organizacje społeczne, infrastrukturę społeczną i infrastrukturę techniczną.

1. Zasoby przyrodnicze, obiekty i tereny

Miejscowości Kaliska i Micharzewo położone są na terenie nizinnym, wśród pól uprawnych, łąk i w niewielkiej odległości od lasów. Przeważają tu wiatry zachodnie i z południowego wschodu. Okres wegetacyjny ze średnimi temperaturami powyżej 5°C trwa ok. 210-220 dni. Zima ze średnią temperaturą poniżej 0°C obejmuje styczeń, luty i marzec. Największe dobowe temperatury powietrza odnotowuje się w lipcu. Szata roślinna cechuje się dużym zróżnicowaniem.

Kaliska w tym Micharzewo tak jak i cała Gmina Wągrowiec, stwarzają wspaniałe warunki do uprawiania turystyki weekendowej, zarówno dla osób spędzających czas aktywnie, jak i szukających spokoju i wytchnienia wśród pięknej przyrody. Czyste i naturalne środowisko, brak przemysłu może być atutem, który w przyszłości można wykorzystać na potrzeby rozwoju agroturystyki, aktywnej turystyki, a także produkcji ekologicznej.

Niewątpliwym atutem w zagospodarowaniu przestrzennym miejscowości Kaliska jest sąsiedztwo Jeziora Rgielskiego. Atrakcyjne położenie umożliwia lokalizowanie usług turystyki, które mogą przyczynić się do rozwoju miejscowości. Jednocześnie bliskość miasta Wągrowca, dobre uzbrojenie terenu oraz ładna okolica sprzyja rozwojowi zabudowy mieszkaniowej, dlatego też w miejscowości Kaliska kreuje się budownictwo

mieszkaniowe za pomocą planów miejscowych: jeden obowiązujący z 2003 r. oraz drugi w przygotowaniu, który łącznie obejmują około 12 ha.

Gospodarka odpadami na terenie wsi jak w całej Gminie oparta jest na obowiązujących przepisach ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz uchwałach Rady Gminy stanowiących prawo miejscowe w tym zakresie.

Tak jak na terenie całej gminy, również w Kaliskach i Micharzewie prowadzona jest segregacja odpadów komunalnych. Segregacja odpadów prowadzona jest systemem workowym. Odpady komunalne oraz surowce wtórne odbierane są od mieszkańców zgodnie z harmonogramem.

2. Infrastruktura techniczna

Połączenia komunikacyjne między Kaliskami i Micharzewem, a Wągrowcem obsługiwane są przez Miejski Zakład Komunikacyjny z Wągrowca, natomiast do szkół dzieci dowożone są PKS-em.

Przystanek w miejscowości Kaliska

Przystanek w miejscowości Micharzewo

Mieszkańcy nie mają problemów z dostępem do sieci telefonicznej. Zasięg telefonii komórkowej jest także dość dobry. Duża część mieszkańców w celu zmniejszenia kosztów usług telefonicznych zrezygnowała z telefonu stacjonarnego na rzecz telefonu komórkowego. Dostęp do szerokopasmowego Internetu jest raczej zadowalający. Większość domów w Kaliskach i Micharzewie ogrzewana jest piecami na paliwo stałe (węgiel, drewno), ale w ostatnich latach cieszy się popularnością zastosowanie nowych technologii w postaci ogrzewania elektrycznego w połączeniu z panelami fotowoltaicznymi.

Obie miejscowości w większości posiadają sieć wodociągową i kanalizacyjną, którą w Micharzewie obsługuje Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Wągrowcu, w Kaliskach zaś Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Wągrowcu na mocy porozumienia z Gminą Wągrowiec.

Przepompownia ścieków w Micharzewie

3. Inwentaryzacja zasobów miejscowości

Tabela nr 3. Inwentaryzacja zasobów miejscowości Kaliska i Micharzewo

RODZAJ ZASOBU		BRAK ZASOBU	ZNACZENIE ZASOBU DLA WSI		
			MAŁE	ŚREDNIE	DUŻE
1		2	3	4	5
Środowisko przyrodnicze	Walory krajobrazowe: • położenie wśród lasów i pól w pobliżu jeziora.			X	
	Walory przyrodnicze: • czyste powietrze, • różnorodność gatunków drzew.			X	
	Wody powierzchniowe			X	
	Gleby			X	
	Kopaliny	X			

	Walory kultury wiejskiej i osobliwości			X	
	Walory zagospodarowania przestrzennego w kierunku budownictwa mieszkaniowego i rekreacyjnego				X
	Zabytki (obiekty wpisane do ewidencji oraz zabytki wpisane do rejestru)	X			
	Zabytki archeologiczne		X		
	Zespoły artystyczne	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne	Miejsca i przedmioty kultu religijnego: - Krzyże, - Figury przydrożne			X	
	Święta, odpusty, pielgrzymki: Micharzewo należą do kościoła pw. Św. Mikołaja w Tarnowie Pałuckim, który jest najcenniejszym drewnianym obiektem sakralnym w Polsce (w 1933r. został wpisany do rejestru zabytków), natomiast Kaliska należą do Kościoła Rzymskokatolickiego pw. Świętego Wojciecha w Wągrowcu.			X	
	Tradycje, obrzędy, gwara: Dzień Dziecka				X
	Legendy, podania i fakty historyczne	X			
	Ważne postacie historyczne	X			
Obiekty i tereny	Działki pod zabudowę mieszkaniową (plan zagospodarowania przestrzennego na budowę mieszkaniową, usługową i przemysłową o pow. działki ok. 40 ha			X	
	Pustostany mieszkaniowe	X			

	Tradycyjne obiekty gospodarcze wsi (spichlerze, kuźnie, młyny)	X			
	Place i miejsca publicznych spotkań (obecny plac zabaw)				X
Sąsiedzi i przyjezdni	Korzystne atrakcyjne sąsiedztwo - Miasto Powiatowe Wągrowiec - Gmina Gołańcz			X	
	Ruch tranzytowy			X	
	Przyjezdni stali i sezonowi		X		
Instytucje	Placówki opieki społecznej	X			
	Szkoły	X			
	Ośrodka Edukacji Ekologicznej	X			
Ludzie organizacje społeczne	OSP	X			
	KGW				X
	Rada Sołecka				X
	Darczyńcy, sponsorzy		X		
	Grupa odnowy wsi				X

IV OBSZAR O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA MIESZKAŃCÓW

Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Michorzewie

Plac zabaw w Michorzewie

Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Michorzewie

Ścieżka edukacyjna w Michorzewie

Hotel dla owadów w Michorzewie

Boisko do streetballu w Michorzewie

Plac zabaw Michorzewie

Siłownia zewnętrzna w Michorzewie

Zgodnie z zasadami Programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020” oraz zasadami konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś” W październiku 2015 został oddany do użytku projekt pn.: „ZAGOSPODAROWANIE TERENU – CENTRUM WSI MICHARZEWO” realizowany w ramach konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś” współfinansowany przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego. W ramach zadania wykonano zagospodarowanie terenu na powierzchni 1115 m² w tym: boisko do streetball’a wraz z ogrodzeniem, plac zabaw składający się z karuzeli, dwóch bujaków sprężynowych, zestawu sprawnościowego oraz urządzeń fitness. Zagospodarowanie tego terenu przyczynia się bez wątpienia do jeszcze większej aktywności mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży. Marzeniem mieszkańców Micharzewa było posiadanie własnego obiektu, w którym mogliby realizować nie tylko swoje plany, pasje i zainteresowania, ale także pogłębiać swoją wiedzę z zakresu ochrony środowiska. Dnia 25.06.2022 r. marzenie to zmaterializowało się w postaci Ośrodka Edukacji Ekologicznej oraz ścieżki edukacyjnej, projekt pn.: „Budowa ośrodków edukacji ekologicznej wraz z budową i rozbudową ścieżek edukacyjnych oraz prowadzeniem kampanii edukacyjno-ekologicznych na terenie Gminy Wągrowiec” współfinansowany został z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Osi Priorytetowej 4: Środowisko, Działania 4.5. Ochrona przyrody, Poddziałania 4.5.4. Edukacja ekologiczna, w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Projekt otrzymał również dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla Gmin i Powiatów. Dalszy rozwój z pewnością przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców Micharzewa i Kaliska.

V OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI KALISKA

Na podstawie analizy zasobów, opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne wsi, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i jego mieszkańców. Właściwym kierunkiem działania jest zrównoważony rozwój z wykorzystaniem posiadanych zasobów. Poniżej zamieszczono podsumowanie sytuacji rozwojowej miejscowości.

Tabela nr 4. Analiza silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń Kalisk oraz Micharzewa

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• malownicze położenie, • cisza i spokój, • świeże i czyste powietrze, • rosnąca liczba młodych, wykształconych osób, • niewielka odległość od miasta Wągrowiec, • wzrastająca aktywność społeczna, • brak zjawiska nasilania patologii, • pewne rezerwy terenów budowlanych sprzyjające rozwojowi budownictwa mieszkaniowego oraz działalności gospodarczej, tworzących miejsca pracy, • tworzone plany zagospodarowania przestrzennego • ogólnie dobry stan obiektów budowlanych, • w pobliżu kompleksy leśne o dużych walorach rekreacyjnych, • Koło Gospodyń Wiejskich, Rada sołecka i Grupa odnowy, wykazujące inicjatywę i chęć działania w celu uatrakcyjnienia miejscowości. • kanalizacja sanitarna	• brak możliwości podjęcia pracy w miejscu zamieszkania, • brak ciągów pieszo- rowerowego między Kaliskami i Micharzewem, zły stan chodników wzdłuż ulic oraz nawierzchni dróg, • brak przyłącza do gazu ziemnego

SZANSE	ZAGROŻENIA
• sprzyjająca polityka regionalna ukierunkowana na rozwój obszarów wiejskich, • możliwość uzyskania środków ze źródeł zewnętrznych, szczególnie europejskich funduszy pomocowych, • moda na mieszkanie „za miastem”, rozwój budownictwa jednorodzinnego,	• emigracja młodzieży, w celu poszukiwania pracy, • niewykorzystanie potencjału wsi i zaangażowania jej mieszkańców, • zmniejszenie szans na zintegrowanie skłóconych mieszkańców wsi, • dążenie młodzieży do opuszczania wsi w celu poszukiwania pracy,

Tabela nr 5. Wizja stanu docelowego miejscowości Kaliska i Micharzewo

Jaka ma być nasza wieś za kilka lat?	
Co ma ją wyróżniać?	• Zintegrowane i zadowolone społeczeństwo, życzliwe nastawione względem siebie. • Wykorzystanie walorów krajobrazowych wsi i czyste środowisko. • Miejsce integracji - świetlica wiejska z urządzoną zielenią wokół: - plac zabaw dla dzieci, - boisko sportowe. • Czyste i jeszcze bardziej zadbane obejścia • Dogodne powiązania komunikacyjne – również dla pieszych (ścieżka pieszo-rowerowa łącząca Kaliska z Micharzewem) • Nowe chodniki.
Jakie ma pełnić funkcje?	• Nadal pełnić ma funkcje mieszkaniowe, ma być miejscem, w którym zarówno dorośli jak i dzieci będą mogli atrakcyjnie zagospodarować wolny czas. • Funkcję gospodarczą. • Ma być miejscem w którym promowany jest zdrowy tryb życia poprzez ćwiczenia fizyczne. • Tworzenie gospodarstw agroturystycznych i baz noclegowych, mogło by uaktywnić funkcje turystyczną. • Ma być miejscem powstawania nowych przedsiębiorstw.
Kim mają być mieszkańcy?	Mieszkańcy wsi mają być ludźmi zadowolonymi ze swojej pracy, ludźmi pielęgnującymi tradycje, aktywnymi, zaangażowanymi w sprawy wsi. Mają uwierzyć, że to co robią ma sens, że wspólnymi siłami można zdziałać więcej.
Co ma dać utrzymanie?	• Praca w rolnictwie, • Agroturystyka, • Inna dodatkowa działalność pozarolnicza, • Praca poza miejscem zamieszkania. • Własna firma
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Organizacja wsi i mieszkańców będzie nadal realizowana poprzez Sołtysa, Radę Sołecką. Dużą rolę w zorganizowaniu i integracji mieszkańców zaczyna odgrywać grupa odnowy wsi oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Micharzewie.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Część problemów rozwiązywać będą sami mieszkańcy w formie dialogu. Ważną rolę w tej kwestii nadal odgrywać będzie zarówno Sołtys oraz Rada Sołecka. W sytuacjach trudniejszych w rozwiązywanie problemu włączać się będzie Gmina Wągrowiec i inne samorządy i instytucje.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Wieś ma być jeszcze bardziej zadbane. Wybudowane obiekty infrastruktury - świetlica, plac zabaw i boisko sportowe mają być otoczone zorganizowaną zielenią, systematycznie pielęgnowaną. Życie kulturalne i społeczne wsi Kaliska i Micharzewo powinno odbywać się w Micharzewie – gdzie powstało centrum edukacji dla Micharzewa i Kalisk.
Jakie tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Podtrzymywanie i samodoskonalenie w organizacji uroczystości Dnia Dziecka, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet, Spotkania Mikołajkowego, Dożynek. Udział w konkursach organizowanych, jarmarkach, dożynkach, warsztatach edukacyjno-ekologicznych i innych uroczystościach gminnych i regionalnych.

Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Mieszkańcy nadal będą dbać o estetyczny wygląd swoich obejść oraz dążyć do wyposażenia ich w większą ilość zieleni i atrakcyjniejszy ich ogólny wygląd. W miarę możliwości finansowych mieszkańcy będą odnawiali swoje budynki mieszkalne i inwentarskie.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Wieś czysta poprzez segregację odpadów przez mieszkańców; podłączanie do kanalizacji nowych posesji, na terenach ogólnie dostępnych przy świetlicy zorganizowanie zieleni, bezpieczny plac zabaw dla dzieci oraz siłownia zewnętrzna
Jakie ma być rolnictwo?	Rolnictwo ma być ekologiczne, zrównoważone, musi współgrać ze środowiskiem. Rozwój powinien opierać się na modernizacji istniejących gospodarstw, przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Utrzymane na dobrym poziomie drogi wojewódzkie. Lepsze i bezpieczniejsze powiązania komunikacyjne dla pieszych – chodniki w Micharzewie, ścieżka rowerowa z Micharzewa przez Kaliska do Wągrowca; Zwiększenie liczby kursów autobusów.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Młodzieży i dzieciom możemy proponować: 1. Dobrze wyposażony plac zabaw z pięknie zorganizowaną wokół zielenią, boiskiem do gier zespołowych 2. Uczestnictwo w festynach okolicznościowych. 3. Kulturowanie tradycji poprzez np. wystawianie szopek Bożonarodzeniowych czy Palm Wielkanocnych.

Źródło: Analiza zebranych ankiet.

VI PLAN RZECZOWO - FINANSOWY

Tabela nr 6:

projekty/ zadania	Nazwa projektu oraz zestaw przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu	Wymagane środki finansowe w tys. zł. oraz źródła finansowania	WSTĘPNY HARMONOGRAM REALIZACJI							
			2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KALISKA – MICHARZEWO										
CEL: POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ POPRAWĘ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ										
Zad. 1	Budowa ścieżki rowerowej z Micharzewa przez Kaliska do Wągrowca wzdłuż drogi wojewódzkiej	Budżet województwa i Gminy Wągrowiec Praca mieszkańców					500 tys.	500 tys.		
Zad. 2	Przebudowa chodnika w Micharzewie	Budżet Gminy Wągrowiec Praca mieszkańców Środki zewnętrzne				100 tys.	100 tys.			
Zad. 3	Budowa dróg prowadzących do os. Łąki Kaliskie oraz os. Pogodnego w Kaliskach	Budżet Gminy Wągrowiec Praca mieszkańców Środki zewnętrzne					1 mln	1 mln		
Zad. 4	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej	Budżet Gminy Wągrowiec Środki zewnętrzne						500 tys.	500 tys.	
Zad. 5	Rozbudowa placu zabaw w tym min. budowa ogrodzenia	Budżet Gminy Wągrowiec Praca mieszkańców Środki zewnętrzne					50 tys.	50 tys.		
Zad. 6	Modernizacja boiska sportowego.	Budżet Gminy Wągrowiec Środki zewnętrzne				50 tys.	50 tys.	50 tys.		
Zad. 7	Budowa Internetu szerokopasmowego	Środki Unijne	-	-	-	-	-	-	-	-
CEL: INTEGRACJA I AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW										
Zad. 1	Podtrzymywanie tradycji i organizacja Dnia Dziecka	Wkład własny mieszkańców	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.
Zad. 2	Organizacja nowych impresz na poziomie sołectwa: Dni Dziadka, Babci, Mamy, Dnia Kobiet i innych	Wkład własny mieszkańców	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.
Zad. 3	Wspólne wyjazdy integrujące mieszkańców	Wkład własny mieszkańców	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.

VII KALISKA ORAZ MICHARZEWO W OBIEKTYWIE

Kaliska leżą bezpośrednio przy granicy miasta Wągrowca

Droga wojewódzka w Kaliskach

Bloki w Micharzewie

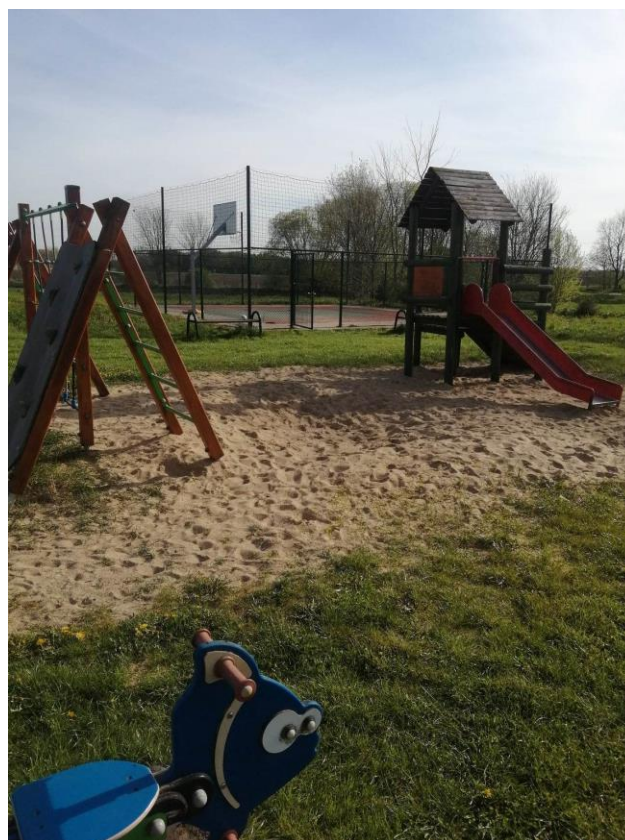
Drogi gminne w centrum miejscowości Micharzewo

Kaliska

Nowe budynki mieszkalne powstające w Micharzewie

Plac zabaw w Micharzewie

Lampa solarna w miejscowości Micharzewo

Budynki mieszkalne w Kaliskach

VIII ZAKOŃCZENIE

Podsumowując celem niniejszego Planu Odnowy Miejscowości Kaliska i Micharzewo jest kompleksowe wzmocnienie społeczno-gospodarcze lokalnych społeczności oraz poprawa jakości życia mieszkańców. Dzięki strategicznym inwestycjom w infrastrukturę, rozwój lokalnej przedsiębiorczości, ochronę dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, a także wzmacnianie kapitału społecznego, powyższe miejscowości mają szansę stać się bardziej zrównoważonym, dynamicznym i atrakcyjnym miejscem do życia i pracy. Kluczowym elementem sukcesu jest zaangażowanie mieszkańców, lokalnych liderów oraz współpraca z różnymi instytucjami i organizacjami. Realizacja tego planu przyniesie długofalowe korzyści, przyczyniając się do harmonijnego rozwoju wsi i zapewniając jej mieszkańcom lepsze warunki do codziennego funkcjonowania i rozwoju osobistego.